

NOTAT TIL PENSIONS-KASSEN FOR MAGISTRE OG PSYKOLOGER

1. Baggrund

Pensionskassen for Magistre og Psykologer har for nylig gennemført et omvalg, således at medlemmerne individuelt fik adgang til at vælge pensionsydelse på nyt beregningsgrundlag frem for på det hidtil gældende. En overvældende majoritet af kassens medlemmer har valgt denne mulighed.

Et antal medlemmer har imidlertid nu begæret afholdt en ekstraordinær generalforsamling

- "... for at løse de problemer, der er omkring medlemmernes vurdering af deres omvalg".

Pensionskassen har bedt om min vurdering af en generalforsamlings muligheder for i forskellige scenarier at træffe beslutninger.

2. Modtaget materiale

Jeg har modtaget en beskrivelse af det foretagne omvalg og af medlemmernes påtænkte indsigelse. Jeg har ligeledes modtaget kopi af den medlemstilkendegivelse, der ligger til grund for begæringen om ekstraordinær generalforsamling og af bestyrelsens indkaldelse hertil. Endelig har jeg modtaget kopi af den meddelelse, der blev udsendt, da den økonomiske redegørelse forelå.

3. Medlemmernes dagsordenspunkter

Medlemmerne ønsker på den ekstraordinære generalforsamling behandlet

1. *Debat og afstemning om den rapport, der udarbejdet af SB Aktuar, er i overensstemmelse med det af Generalforsamlingen [...] vedtagne forslag om en uafhængig økonomisk rapport [...] udarbejdet af en uafhængig part, og*
2. *Forslag om en anden omvalgsrunde for medlemmerne i 2008 eller 2009 efter at ny informationsmateriale om de økonomiske konsekvenser ved et omvalg er tilvejebragt*

...

4. Juridisk vurdering

4.1 Den økonomiske rapport

Overordnet bemærker jeg, at dagsordnens pkt. 1 efter sit indhold ikke fremstår med en sådan klarhed, at det vil kunne behandles på en generalforsamling. Det fremgår ikke, hvad den begærede afstemning skal vedrøre, eller hvad følgen af et afstemningsresultat skal være.

Bestyrelsen har i indkaldelsen – på baggrund af indkomne kommentarer fra de medlemmer, der begærer generalforsamlingen afholdt – uddybende beskrevet, at spørgsmålet er, om forfatteren er uafhængig af pensionskassen.

På pensionskassens generalforsamling den 21. april 2008 blev stillet – og vedtaget – følgende forslag fra tre medlemmer:

- *Der skal udarbejdes en uafhængig analyserapport af de økonomiske konsekvenser ved omvalg til den nye pensionsordning.*

Af motiveringen fra de forslagsstillende medlemmer fremgår det bl.a., at analysen ønskedes til supplement af den foreliggende advokatredegørelse, der ikke indeholdt talmateriale.

Rapporten forelå i slutningen af august måned 2008. Pensionskassen udsendte herefter en meddelelse om, at

- *Dette års generalforsamling vedtog, at MP skulle udarbejde en uafhængig økonomisk redegørelse om Ny Pensionsordning. Pensionskassen har valgt leverandør ud fra to kriterier: kvalifikationer og uvildighed. Det skulle være den bedste person til opgaven, og personen skulle selvklart være helt uvildig. Det var desuden et krav, at redegørelsen ikke måtte forsinke Ny Pensionsordning.*

Valget faldt helt naturligt på Carsten Anker Nielsen. Han er den mest erfarne person i landet, og han er den, som har løst flest tilsvarende opgaver for andre pensionskasser herunder JØP - Juristernes og Økonomernes Pensionskasse.

Carsten Anker Nielsen driver, som oplyst i redegørelsen, en konsulentvirksomhed ved navn SB Aktuarrådgivning i partnerskab med en række andre konsulenter herunder Steen Ragn, som blandt andet er chefaktuar i MP. Partnerne i SB Aktuarrådgivning driver hver især deres indbyrdes uafhængige virksomhed med egne kunder. Der er vandtætte skotter, og virksomheden fungerer samlet set som et kontorfællesskab.

Carsten Anker Nielsen løser ingen andre opgaver for MP, og har heller ikke på noget tidspunkt løst opgaver for de to andre pensionskasser i administrationsfællesskabet: Arkitekternes Pensionskasse og Pensionskassen for Jordbrugsakademikere og Dyrlæger.

Carsten Anker Nielsen har som led i at påtage sig opgaven, erklæret sig helt uafhængig af såvel pensionskassens nuværende som tidligere ledelse.

Pensionskassen har desuden - netop fordi spørgsmålet om uvildighed altid kan rejses - bedt sit revisionsfirma Deloitte om at gennemgå redegørelsen, dens forudsætninger og dens analyser. Dette har haft til formål at skabe sikkerhed for konklusionernes holdbarhed. Deloitte har afgivet en erklæring herom, som findes bagerst i PDF'en.

Der er efter det oplyste ikke fremkommet nogen indsigelser mod analysens indhold eller kvaliteter eller imod forfatterens faglige kundskaber. Indsigelsen går så vidt det forstås alene på det forhold, at Carsten Anker Nielsen driver virksomhed i partnerskab med Steen Ragn, som er aktuar i pensionskassen.

På generalforsamlingen motiverede eller fremhævede medlemmerne ikke nærmere kravet til "uafhængig". Der kan derfor med vægt argumenteres for, at tyngdepunktet i forslaget har ligget i kravet til analysens faglige indhold, mens kravet om uafhængighed har haft mindre vægt. Denne del af forslaget har antagelig primært skullet udtrykke et ønske om, at analysen ikke skulle forstås af administrationen, men af en ekstern part, der ikke var undergivet et over- / underordningsforhold til kassen eller på anden måde var underlagt kassens instruktionsbeføjelse, og som var økonomisk uafhængig af den. Den forståelse af begrebet uafhængighed vil stemme med den gængse sproglige fortolkning af udtrykket.

De (strengere) krav til uafhængighed, der sædvanligvis stilles til fx dommere og advokater, udspringer basalt af et ønske om at undgå interessekonflikter i situationer, hvor afgørelser ofte i høj grad er båret af skøn. Carsten Anker Nielsens arbejde er foretaget på grundlag af tekniske grundlag og inden for rammerne af fastlagte standarder for aktuararbejde. Der er dermed tale om et "matematisk" og i kun mindre udstrækning skønspregt arbejde.

Carsten Anker Nielsen har ikke haft nogen økonomisk eller personlig interesse i udfaldet af selve omvalget, han er økonomisk uafhængig af kassen og er ikke undergivet dennes instruktionsbeføjelse. Der kan næppe stilles strengere krav til uafhængighed end dette.

Pensionskassens ansvarshavende aktuar er formelt ansat i pensionskassen, men refererer alene til bestyrelsen, og optræder – i nogen grad på linje med den eksterne revision – gennem sine rapporteringer til Finanstilsynet som "offentlighedens repræsentant". Den ansvarshavende aktuar har en betydelig autonomi i forhold til pensionskassen, og det kan diskuteres, om "pensionskassen" som sådan har egentlige instruktionsbeføjelser over den ansvarshavende aktuar. Der er derimod ikke tvivl om, at Carsten Anker Nielsen er endnu "fjernere" fra kassen og at han med sikkerhed er i enhver henseende uafhængig af den. Det blotte og bare – og i denne sammenhæng tilfældige – forhold, at Carsten Anker Nielsen og Steen Ragn er begge er aktuarer i samme rådgivende aktuarfirma, kan ikke anfægte Carsten Anker Nielsens status som uafhængig af kassen eller begrunde en forkastelse eller

kritik af analysen; dette navnlig i en situation, hvor også en uafhængig revisor har haft adgang til at kommentere (og ikke har kritiseret) analysen.

Samlet må det konkluderes, at der ikke kan rejses relevant kritik af Carsten Anker Nielsens uafhængighed af pensionskassen, og at den fælles virksomhed med Steen Ragn ikke i sig selv kan begrunde en forkastelse af den udarbejdede rapport. Der må kræves endog særdeles vægtige øvrige argumenter for at kræve rapporten tilsidesat. Sådanne argumenter ses ikke præsenteret, og indsigelsen må derfor afvises.

Hertil kommer, at selve beslutningen om gennemførelse af et omvalg var truffet af en tidligere generalforsamling. Der består derfor ingen juridisk sammenhæng mellem den oprindelige beslutning om omvalg og den efterfølgende beslutning om en (supplerende) økonomisk rapport.

Det kan derfor med stor sikkerhed konkluderes, at der ikke med henvisning til forhold om den økonomiske rapport kan drages konsekvenser for en tidligere generalforsamlingsbeslutning om omvalg. Uanset om den ekstraordinære generalforsamling derfor – i det omfang det anses at ligge inden for forslaget – vælger at ”forkaste” den økonomiske rapport, vil det ingen indflydelse have på beslutningen om omvalget eller gennemførelsen heraf.

4.2 Forslag om en 2. omvalgsrunde

Der fremgår ikke med sikkerhed, hvad forslagsstillerne sigter med formuleringen ”*en anden omvalgsrunde*”.

Der kan tænkes tre mulige fortolkningsmuligheder:

1. Det allerede foretagne valg annulleres, og samtlige medlemmer stilles, som om der ikke var sket omvalg,
2. alle medlemmer får adgang til at træffe et endnu ikke nærmere beskrevet valg mht. deres pensionsordning, eller
3. de medlemmer, der endnu ikke har valgt overgang til nyt grundlag, gives mulighed for at foretage dette valg.

Disse muligheder vil blive gennemgået enkeltvis nedenfor.

4.2.1 Det allerede foretagne valg annulleres

Det tilkommer som fast udgangspunkt generalsamlingen i pensionskassen at vedtage og ændre pensionsregulativet for kassens medlemmer.

Det antages fast, at generalforsamlingens ændringer i pensionsregulativet alene kan ske med virkning i) *for fremtiden* og ii) for *eventuelle* ydelser.

Det var indtil for relativt få år siden ikke usædvanligt, at pensionsregulativer i tværgående pensionskasser indeholdt en bestemmelse om, at generalforsamlingen kunne beslutte generel ændring af også det enkelte medlems rettigheder, herunder en generel nedsættelse, af pensionsydelse hvis kassen ikke besad tilstrækkelige midler på sigt at honorere sine forpligtelser.

Finanstilsynet har imidlertid underkendt gyldigheden af sådanne bestemmelser. (En generel nedsættelse af ydelserne kan efter Finanstilsynets praksis alene ske, hvis en pensionskasse er i voldsomme økonomiske vanskeligheder, at den er taget under administration, og at der som led i en rekonstruktion (typisk i forbindelse med en anden pensionsgivers overtagelse af forpligtelserne) sker en rekonstruktion af kassen.)

Dette synspunkt er nogen grad blevet ophøjet en maksime; at alle ændringer skal ske med respekt af alle opnåede rettigheder og således at allerede afgivne tilsagn er (noget nær) urørlige. Det gælder uanset, om der er tale om, at arbejdsgiveren benytter sin ledelsesret til at vælge en ny pensionsleverandør, hvor dette er muligt, at generalforsamlingen vedtager et nyt pensionsregulativ eller at overenskomstparterne aftaler en ny ændret pensionspolitik.

Det kan på den baggrund med sikkerhed konkluderes, at generalforsamlingen ikke kan vedtage en beslutning, der omgør medlemmernes individuelle, positive tilvalg.

4.2.2 Alle medlemmer får adgang til at vælge

Det er tidligere set, at generalforsamlingens adgang til at ændre pensionsregulativer bliver administreret således, at bestående ydelser efter generalforsamlingens vedtagelse omskrives til "fripolicydelser" og der etableres nye dækninger for fremtidige bidrag. Det forekommer navnlig på områder, hvis arbejdsgiveren beslutter at udskifte en pensionsudbyder med en anden og indenfor det kollektive overenskomstområde.

Pensionskassens generalforsamling vil derfor i princippet (med respekt af evt. kollektive overenskomster på området) kunne vedtage et helt nyt pensionsregulativ, hvor det bestemmes, at fremtidige ydelser indbetales til et garanteret grundlag.

Etableringen af sådanne nye ydelser vil dog skulle ske i overensstemmelse med Finanstilsynets bekendtgørelse 574 af 19. juni 2008 om grundlagsrente for livsforsikringsvirksomhed.

Bekendtgørelsen fastslår i § 2, stk. 3, at

- *Den maksimale rentesats for forsikringsaftaler, der indgås i danske kroner eller i anden valuta, fastsættes til 2 % p.a. inklusive et garanteret omkostnings- og sikkerhedstillæg, som måtte være indeholdt i grundlagsrenten.*

Generalforsamlingen kan derfor med sikkerhed ikke vedtage, at der ”gås tilbage” til de oprindelige garantier på 4,5 % grundlaget eller at der fremover etableres dækninger på dette grundlag.

4.2.3 Forlængelse af omvalgeperiode

Det foretagne omvalg er sket indenfor en på forhånd afgrænset periode. Gennemførelsen af valget er sket ud fra en medlemsbeslutning på en generalforsamling og ud fra en vurdering af, at det er mest fordelagtigt for medlemmerne. Det vil administrativt og økonomisk være en lettelse for kassen, om alle medlemmer kan administreres under så vidt muligt samme vilkår. Ved en forlængelse af omvalgsperioden vil der ikke blive overført rettigheder fra nogen medlemmer til andre eller ske en negativ forskydning af byrder.

Der ses derfor ikke at være juridiske u hensigtsmæssige konsekvenser ved at forlænge omvalgsperioden, så medlemmer får adgang til i yderligere en periode (eller for så vidt, uden tidsmæssig begrænsning) at vælge overgang til nyt beregningsgrundlag, under forudsætning af, at grundlaget og beregningen af hvilke værdier, der danner udgangspunkt for omvalget, er udarbejdet, så der ikke kan ske spekulationer imod kassen.

Generalforsamlingen kan derfor vedtage en beslutning om at forlænge den periode, der kan ske omvalg til nyt grundlag.

≡

Hvis kassen har kommentarer eller spørgsmål, er man naturligvis velkommen til at kontakte mig.

København, den 9. december 2008

Jesper Hjetting